

## Kvindes og pigers kroppe – seksualitet, sundhed og reproduktive rettigheder

Betydningen af køn og genus for sundhed, sygdom og behandling er velkendt. Alligevel er der langt igen, før der i de nordiske lande er ligestilling for kvinder og mænd ved diagnoser, undersøgelser, behandling og opfølgning af sygdom.

Der er behov for at gøre opmærksom på, at kvinders helbred drejer sig om mere end sygdomme knyttet til de reproduktive organer. Sygdomme som f.eks. reumatisme og skader i bevægeapparatet rammer flere kvinder end mænd og tildeles sammenligningsvis små ressourcer i forhold til udbredelsen i samfundet og lidelserne for den enkelte.

Der kræves også en øget opmærksomhed, større viden og regler, som garanterer kvinders adgang til forebyggelse og behandling af kvindesygdomme. Menstruation berører direkte halvdelen af befolkningen i en stor del af livet og har store samfundskonsekvenser, men er usynliggjort, privatiseret og området har utilstrækkelige forskningsressourcer. Kravet om et gennemgående ligestillingsperspektiv inden for alle sundheds- og sygdomsindsatser tillempes ikke. Kvinder modtager mange gange færre, billigere og senere indsatser end mænd set i forhold til den relative sundhed.

For kvinders sundhed er den kropslige integritet af største betydning og et kontroversielt spørgsmål. Kvinders ret til at bestemme over sin egen krop, seksualitet, graviditeter, fødsler og fri adgang til præventionsmidler og abort er hjørnesten i et ligestillet samfund. Forbud mod aborter giver ikke færre aborter, men farligere aborter. Objektiviseringen af kvinder, seksualiseringen af samfundet og urimelige præstationskrav fører til psykisk sygdom, spiseforstyrrelser og andre former for selvskadende adfærd. Der findes også behov for mere kønsspecifik forskning og viden om sundhed og sygdom, som tager hensyn til også andre variable som alder, klasse og seksuel orientering ligesom målrettede indsatser for udsatte grupper for at opnå et ligeværdigt sundhedsvæsen for alle.

Nordisk Forum betoner koblingen mellem vold mod kvinder, heri medregnet sexkøb som et brud på menneskerettigheder og retten til seksuel og reproduktiv sundhed. Selv i de nordiske lande sættes der spørgsmålstegn ved kvinders reproduktive rettigheder. Der sættes mange steder spørgsmålstegn ved den lovbestemte ret til abort, og der tilkommer nye indskrænkninger af kvinders rettigheder, hvilket medfører dårligere adgang til behandling og medicin i forbindelse med reproduktiv sundhed.

## VI KRÆVER AT:

- Der afsættes midler til kønsspecifik forskning i, hvordan sygdom rammer kvinder, inklusiv menstruation og menstruationsrelaterede sygdomme, opfølgning af kvinder med cancerdiagnoser, specielt bryst- og underlivskræft og kræver velunderbyggede indsatser inklusiv forebyggende sundhedspleje og behandling ved kvindesygdomme.
- De nordiske regeringer og ansvarlige myndigheder garanterer ligestilling mellem kønnene ved diagnoser, undersøgelser, behandling og opfølgning af sygdom med hensyn til forskellige gruppers særlige behov. Tilpasning af sundhedsvæsenet for kvinder med funktionsnedsættelse er nødvendigt.
- Sundhedsvæsenet og retsvæsenet møder kvinders erfaring af uønskede seksuelle handlinger, overgreb og vold med alvor og med respekt for individets integritet og retssikkerhed.
- De nordiske regeringer og ansvarlige myndigheder garanterer obligatorisk seksualundervisning af god kvalitet, moderne og tilgængelige præventionsmidler, lovlige og trygge aborter samt trygge graviditeter og fødsler med respekt for kvindens ønsker og behov.
- Nordiske myndigheder fuldfører sit vigtige engagement i kvinders seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder (SRHR) inklusiv spørgsmål om LHBT og surrogatmødreskab, i de sundhedsrelaterede Millennium-mål og i arbejdet med Post-2015.